

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.248/2021/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Germusz és Társai Ügyvédi Iroda (Cím4, ügyintéző: dr. Kékuti Ákos ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2) **felperesnek** a dr. T. Tóth Balázs egyéni ügyvéd (jogi képviselő címe) által képviselt **alperes** (Cím1) **alperes** ellen munkabér és sérelemdíj iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 22.M.70.173/2021/25. számú ítélete ellen az alperes által 26. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint és ÁFA másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] A felperes 2011. január 1. napjától 2016. december 31-ig, majd 2017. április 25. napjától állt az alperes alkalmazásában 2022. május 3. napjáig tartó határozott idejű munkaviszonyban ügyvezető igazgató munkakörben. A felperes felett a visszahívásával, a munkaviszonya megszüntetésével kapcsolatos munkáltatói jogkört önkormányzat képviselőtestülete gyakorolta, az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolta.

[2] Az önkormányzat megbízást adott egy cég részére, hogy készítse el az önkormányzat tulajdonában álló alperesi társaság 2014-2019. évekre vonatkozó pénzügyi, jogi és gazdasági átvilágítását. Az átvilágítási dokumentáció 2020. március 18. napján került az önkormányzat részére átadásra, az azonban nem került megküldésre az alperesi társaság ügyvezetése részére. A felperes az alperesi felügyelőbizottság tagjától kapott tájékoztatást az átvilágítási dokumentáció tartalmáról, arra 2020. június 26. napján a képviselő testületi tagok részére e-mailben reagált. 2020. július 2. napján az alperes a felperes munkaviszonyát azonnali hatállyal megszüntette. A polgármester, mint a felperes személye felett munkáltatói jogkör gyakorlására jogosított személy, a felperesre, illetve a felperes által vezetett alperesi cég működésére vonatkozóan a 2020. július 2. napján megtartott képviselőtestületi ülésen az alábbi nyilatkozatot tette. „Ott a lopás – mondom még egyszer – hogy a szomszéd utcában, ugyanabban az időben, négyzetméterre azonos telket 880 millió forintért adtak el. Ezt pedig 220 millió forintért. Az a lopás.” ...„igazából már most börtönben lenne a helye”, „Szerintem igazgató úr is elviseli az én véleményem, hogy neki börtönben van a helye”. A polgármester továbbá a műsor című youtube csatornára 2021. június 9. napján feltöltött műsorában adott interjúja során az alábbi nyilatkozatokat tette: „Ugye pont azon a testületi ülésen, ahol ezt a táblát lógatta a polgármester úr a leg, egyik legbizalmasabb emberét, egy önkormányzati cég vezetőjét mentette fel és hívta vissza a testület a cégvezetéstől” ... „Hát nézze eleve mivel teljesen nyilvánvaló volt, hogy azért nagyon súlyos dolgokat követett el és nem maradhat ennél az önkormányzatnál”... „Hát nézze, volt egy átvilágítás, tudja? Egy jó vastag anyag ... Ebben büntető kategóriák vannak, tehát nem egyszerű rossz gazdálkodás, hanem gazdálkodás”. „Na most ez, tehát én erre mondtam azt, hogy egy olyan embernek, akinek szerintem börtönben lenne már most a helye, nehogy már még közös megegyezéssel mondjunk fel meg, még fizessünk is neki. Nekem akár 200 milliót is megér, hogy ő már holnapról ne dolgozzon ebben az önkormányzatban. Ez volt az ominózus mondat”.

Kereset és ellenkérelem

[3] A felperes keresetében kérte az alperes kötelezését 8.780.348.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés, 2.000.000.- forint jutalom, 3.464.016.- forint távolléti díj, valamint 3.000.000.- forint sérelemdíj megfizetésére.

[4] A sérelemdíj körében előadta, hogy a károkozó magatartást a polgármester, mint a felperes felett munkáltatói jogkör gyakorlására jogosult személy valósította meg a képviselőtestületi ülésen, valamint a műsor című műsorban. A hivatkozott nyilatkozatok olyan megállapítások, amelyek felperesnek az önértékelését és közértékelését egyaránt rombolják, emberi méltóságát sértik és befolyásolják a társadalomban elfoglalt helyét. A megállapítások nem értékítéletek, nem felelnek meg az ítéletalkotás elfogadott szabályainak és a logika szabályainak sem, azok a becsület- és jóhírnév sérelmét megvalósító állításokat tartalmaznak, mivel a felperest lopással, bűncselekmény elkövetésével vádolta meg a munkáltatói jogkört gyakorló polgármester, és úgy nyilatkozott, hogy a felperesnek börtönben van a helye. A polgármester annak ismeretében tette kijelentéseit, hogy tudomással bírt arról, hogy az ügyészség a korábban tett feljelentése nyomán indult eljárást megszüntette, így

valótlan tényt állított, melyek alkalmasak a felperes társadalmi megítélésének befolyásolására. Hivatkozott a Kúria Mfv.10.573/2017/7. számú ítéletére és azzal összefüggésben arra, hogy a Kúria megállapította, hogy a tulajdon elleni bűncselekmény bizonyítékok hiányában történő közlése olyan valótlan állítás, amely a felperes munkavállalói becsületének sérelmére vezetett és amely által a személyiségi jogi sérelem megvalósult. Előadta, hogy a képviselőtestületi ülésen elhangzottak a nyilvánosság számára elérhetőek, az ott elhangzottak sajtóvisszhangot is kaptak és a nyilvános műsorban elhangzott nyilatkozatok is széles körben ismertté váltak. Hivatkozott arra, hogy a polgármester is úgy nyilatkozott, hogy a felperes nem politikus, a felperes nem minősül közéleti szereplőnek. Előadta, hogy önmagában az, hogy egy adott személy név szerint nem kerül megnevezésre, nem jelenti azt, hogy a kijelentés tartalma alapján ne lenne beazonosítható. A sérelmezett kijelentések alapján egyértelműen és kétséget kizáróan megállapítható a felperes személye, az azt követő sajtóvisszhang alapján is megismerhetővé váltak a kijelentések, a közösségi oldalon olvasható kommentek is ezt igazolják. A felperes szakmai jóhírneve is megkérdőjeleződött, a közösségi oldalon található kommentekben a felperest többek között tolvajnak, csalónak, gazembernek nevezik a kommentelők, mely igazolja, hogy széles társadalmi körben negatív megítélés alakult ki róla.

[5] Az alperes nem vitatta ellenkérelmében, hogy az azonnali hatályú felmondás elkészített volt, vitatta ugyanakkor a 12 havi távolléti díj, az elmaradt jutalom és a sérelemdíj iránti igényt. A sérelemdíj követelés kapcsán előadta, hogy konkrét felperesi sérelem kizárólag abban állapítható meg legfeljebb, hogy a polgármesternek a testületi ülésen elhangzott álláspontja szerint a felperes vagyon elleni bűncselekményt követett el, illetve álláspontja szerint neki börtönben lenne a helye. Hivatkozott arra, hogy a felperes tevékenységével kapcsolatban az önkormányzat testületi ülésén elhangzottakra alapozza a személyiségi jogi igényt, ezért jelen ügyben a követelés nem kapcsolódik az Mt. 9. § alkalmazásában munkaviszonyhoz.

[6] Jelentősége van annak, hogy a felperes maga is közmegbízatást töltött be és nemzeti vagyonba tartozó vagyonelemekkel gazdálkodott a sérelmezett közlésekkel érintett ügyben. Ennek megfelelően tűrési kötelezettsége a tevékenységével kapcsolatos politikai vitával magasabb, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:44. § (1) bekezdése is alkalmazandó a felperes vonatkozásában. Hivatkozott irányadó Alkotmánybírósági határozatokra, melyekből levezette, hogy nem a közszereplői minőséghez kapcsolódik a személyiségi védelem, hanem elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy a sérelmezett nyilatkozatban közügyekről van-e szó. Ebből következően irreleváns álláspontja szerint, hogy a felperes közszereplőnek tekinti-e magát, vagy sem. Az pedig, hogy közügyekről volt szó a sérelmezett nyilatkozatokban, alátámasztja, hogy egy képviselőtestületi ülésen hangzottak el nyilvánvalóan nem magánéleti dolgokról szóló nyilatkozatok. A képviselőtestületi ülés és az ott megtárgyalt előterjesztés kontextusában a felperes cégvezetőként hozott döntéseinek minősítése, továbbá az, hogy a megszólaló szerint a felperesnek börtönben lenne a helye, a felperes emberi méltóságát nem sértő véleménynek minősíthető a tények és a vélemények elhatárolását szolgáló bizonyíthatósági teszt alapján. Vitatta a sérelemdíj összegszerűségét arra tekintettel, hogy a kifogásolt közlések publicitásának alacsony szintje és a felperest érintő következmények alapján az jelentősen eltúlzott.

Az elsőfokú bíróság döntése

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a jogellenes munkaviszony megszüntetésre tekintettel elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és kamatai, valamint 500.000.- forint sérelemdíj és kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A perköltség tekintetében az alperest 408.800 forint és ÁFA, a felperest 264.000 forint és ÁFA megfizetésére kötelezte. A határozat indokolása a sérelemdíj kapcsán utalt a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 20. § (1) bekezdésére, mely szerint a munkáltató képviselőjében jognyilatkozat megtételére a munkáltatói jogkör gyakorlója jogosult. Rögzítette, hogy a munkáltatói jogkört a felperes vonatkozásában a képviselőtestület és a polgármester gyakorolta, ebből következően alperesi nyilatkozatnak tekinthető a polgármester nyilatkozata. Mivel a sérelemdíj fizetésére köteles személy meghatározására a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, ezért az Mt. 20. § (1) és 166.§ rendelkezései alapján megállapítható az alperesi munkáltató helytállási kötelezettsége a munkáltatói jogkör gyakorló polgármester nyilatkozataiért.

[8] Az elsőfokú bíróság – figyelemmel a Ptk. 2:45. §-ára, a PK. 12. számú állásfoglalására és a BDT2020.4235. számú eseti döntésre – rögzítette, hogy a tényállítás és a véleménynyilvánítás elhatárolása az ügynevezett bizonyíthatósági teszt alapján történhet. A hivatkozott nyilatkozatok alapján megállapította, hogy azok személyiségi jogot sértő tartalommal bírnak: a munkáltatói jogkör gyakorlására jogosult személy a felperest lopás bűncselekményével hozta összefüggésbe, annak ellenére, hogy tudomással bírt arról, hogy a nyomozhatóság a feljelentése nyomán indult büntetőeljárást megszüntette. Ezen magatartás a munkáltatói jogkör gyakorlója részéről – a valós tények ismeretében – kimeríti a jóhírnév megsértésének tényállítását, mivel sértő és valótlan tényt állított a felperesről. Azon megnyilvánulás, mely szerint a felperesnek börtönben a helye, véleménynyilvánításnak tekinthető, az ugyanis a nyilatkozattevő szubjektív értékítéletén alapuló személyes vélemény. Ugyanakkor ezt is nagy nyilvánosság előtt közölte, egy élőben, a televízió keresztlül közvetített képviselőtestületi ülésen, mely így alkalmas a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. Ugyancsak megvalósította a személyiségi jogsértést a polgármester által a műsor című műsorban megtett nyilatkozat, mely szerint a felperesnek börtönben a helye.

[9] Az elsőfokú bíróság vizsgálta és megállapította a 1628/2016. AB határozat szerint alkalmazandó szempontrendszer alapján, hogy a felperes közszereplőnek minősül, mivel a sérelmezett nyilatkozatokat közlő személy közéleti kérdésben fejtette ki nézeteit egy képviselőtestületi ülésen a felperesről, aki nem vitásan saját döntése illetve vállalása alapján vált egy önkormányzati tulajdonban álló, közfoglalkoztatással foglalkozó, közszolgáltatásokat nyújtó nonprofit gazdasági társaság vezetőjévé, a helyi kerületi közügyek aktív alakítójává, vállalva ezzel az érintett közösségi nyilvánosság előtti értékelést és bírálatokat. Figyelembe vette a bíróság azt is, hogy a felperesnek volt lehetősége a képviselőtestületi ülésen a személyét, tevékenységét, vagy hitelességét érintő megnyilvánulásokra reagálni. Függetlenül attól azonban, hogy a felperes közszereplőnek minősül és ennél fogva szélesebb tűrési

kötelezettség állapítható meg e vonatkozásban, a bíróság a sérelmezett és a fentebb ismertetett nyilatkozatok kapcsán megállapította azok személyiségi jogsértő voltát, mivel az ilyen mértékű és tartalmú jóhírnév és becsületsértő alperesi közlés nem tartozik bele a tűrés kötelezettségbe.

[10] Az elsőfokú bíróság nyomatékkal vette figyelembe a személyiségi jogsértés értékelésénél és a sérelemdíj összegének meghatározásánál, hogy a felperesre vonatkozó valótlan tényállításokat, illetve indokolatlanul sértő véleménynyilvánítást a munkáltatói jogkör gyakorlójaként eljáró személy közölte a képviselőtestületi ülésen, a felperes munkaviszonyának megszüntetésére vonatkozó napirendi pontok megtárgyalásakor, mely széles körben ismertté vált és sajtónyilvánosságot kapott. Ebből arra is lehet következtetni, hogy a társadalom széles köréhez jutott el a sérelmezett közlés, vagyis az széles körben alkalmas a felperes társadalmi megítélésének csorbítására. A műsor című műsor az interneten elérhető és visszakereshető közlés, mellyel elért tömeghatás fokozza a sérelem súlyosságát. tanúl tanúvallomása alapján megállapította, hogy a felperes megítélése ténylegesen negatív irányban változott a sérelmezett nyilatkozatok hatására, ennek folytán nem járt sikerrel a felperes a munkahelykeresésben sem.

[11] A perköltségre vonatkozó rendelkezést azzal indokolta, hogy a pernyertesség-pervesztesség aránya a felperes javára 56-44%.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[12] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen kérte az ítélet sérelemdíj vonatkozó részében a kereset elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj mérséklését kérte 300.000.- forintra. A perköltségre vonatkozó rendelkezést is támadta és kérte annak megváltoztatását oly módon, hogy egyik fél sem köteles a másik fél elsőfokú perköltségének viselésére.

[13] Hivatkozásképpen előadta, hogy a polgármesternek a képviselőtestületi ülésen tett nyilatkozatai nem tekinthetők a munkaviszonnyal összefüggésben tett nyilatkozatnak, a polgármester azt egy népképviselői szervezet ülésén választott politikusként és polgármesterként fejtette ki saját álláspontjaként. Hivatkozott arra, hogy az ülésen a felperes részt sem vett, a polgármester kommunikációjának címzettje ezért sem lehetett a felperes. Mindezek alapján egy esetlegesen a felperest ért személyiségi jogi sérelem sem érvényesíthető munkaügyi perben.

[14] Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a polgármesternek az elsőfokú ítéletben megtett kijelentései közéleti vitában elhangzott, közügyről szóló, a véleménynyilvánítás szabadsága által védett értékítéletnek minősülnek, amelyet a közszereplő felperesnek tűrnie kell. Hivatkozott a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltakra, amely szerint ha „a közlés

a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi”. Előadta, hogy jelen ügyben a polgármester közléseinek tárgya vitán felül közügy volt, a polgármester mint közvetlenül választott tisztviselő, a képviselőtestület, mint helyi népképviselői szerv ülésén fejtette ki saját álláspontját a felperes alkalmasságáról. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet maga is megállapította, hogy a felperes közszereplő.

[15] Előadta, hogy a közügyeket érintő tényállítások vonatkozásában a véleménynyilvánítás szabadsága a valónak bizonyult tények tekintetében korlátlanul, míg a hamis tények állításával vagy híresztelésével szemben már csak akkor véd, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el, azaz jóhiszemű volt. E körben hivatkozott a 3145/2018. (V. 7.) AB határozatra, valamint a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatra. Ez utóbbi értelmében a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt, annak érték és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak. A közhatalom, illetve a közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása figyelmének felhívása érdekében a közlések bizonyos fokú túlzást, provokációt is magukban foglalhatnak. A 13/2014. (VI. 18.) AB határozat alapján az értékítélettel terhelt tényállítások is a véleményekkel azonos módon minősülnek, különösen akkor, ha azok közlésére közéleti vita során kerül sor. A véleménynyilvánítás szabadsága akkor nem védelmezi a közéleti vitában kifejtett véleményt, ha az abban megfogalmazottak az emberi méltóság korlátozhatatlan magját sértik, így az emberi státusz nyilvánvalóan nyilvánvaló és súlyos becsmérlésében öltenek testet. Az értékítéletek ezért csak az emberi méltóságot szélsőséges módon sértő közlések esetében szankcionálhatók.

[16] Előadta, hogy a polgármester azon megnyilatkozása, hogy „ott a lopás mondom még egyszer – hogy a szomszéd utcában, ugyanabban az időben négyzetméterre azonos telken 880 millió forintért adtak el. Ezt pedig 220 millió forintért. Az a lopás”, az alperes álláspontja szerint értékítélet. A PK 12. számú állásfoglalás 2. pontjában kifejtettek szerint a kifejezéseket valóságos tartalmak szerint kell figyelembe venni. A lopás kifejezés nem a büntető törvénykönyvi tényállást kimerítő konkrét bűncselekmény elkövetésére vonatkozó állítás, hanem a közéleti vitákban gyakran elhangzó és a társadalmilag kialakult közfelfogás szerint is a közpénzek helytelenített, a társadalom számára kárt okozó felhasználására vonatkozó minősítés, erőteljesen megfogalmazott vélemény. E körben hivatkozott a Pfv.IV.22.463/2017/4. számú ítélet 14. bekezdésében foglaltakra. Így a polgármester közlései csak akkor lennének szankcionálhatók, ha nem minősülnek értékítélettel terhelt tényállításnak, valótlannak bizonyultak és a polgármester a közlés során felróhatóan járt el. E feltételek konjunktívan, de e feltételek egyike sem teljesült. A polgármester a közlése során nem volt rosszhiszemű sem, a lopás ugyanis nem büntetőjogi tényállásra utal, azaz a kizárólag büntetőjogi tényállást vizsgáló büntetőeljárás megszüntetése nem jelenti azt, hogy a polgármester a közpénzek elköltését ne helyteleníthetné. Akkor lenne helytálló az elsőfokú ítélet következtetése, ha a polgármester – jobb tudása ellenére – azt állította volna, hogy a felperest büntetőeljárásban elmarasztalták.

[17] Az elsőfokú ítélet helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a polgármester azon nyilatkozata, hogy „igazából már most börtönben lenne a helye” valamint „szerintem igazgató úr is elviseli az én véleményem, hogy neki börtönben a helye” nem tényállítás, hanem értékítélet. Annak ellenére azonban, hogy maga az elsőfokú ítélet is közszereplőnek minősítette a felperest, csupán az általános, a közügyek tárgyalásától távol eső esetekben alkalmazandó alacsonyabb mércét alkalmazta azzal, hogy rögzítette, az érintett közlés alkalmas a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. Azt azonban az elsőfokú ítélet sem állítja, hogy a polgármester a felperes emberi mivoltában való megalázása érdekében használt volna súlyosan bántó vagy sértő kifejezéseket. A perben csak ilyen kijelentések alapozhatták volna meg a polgármester felelősségét.

[18] Arra tekintettel kérte a sérelemdíj összegének csökkentését, mert a megítélt sérelemdíj az országos elérésű – és a felperesi közvetítéstől eltérően valóban országosan nézett, olvasott – médiumokban közölt jogsértő kijelentésekért megítélt összegek nagyságrendje, a jelen ügy tárgyát képező közlések azonban ennél jóval szűkebb körben váltak csak ténylegesen ismertté.

[19] A perköltség tekintetében arra hivatkozott, hogy a pernyertesség és a pervesztesség aránya között számottevő különbség nincs, ezért a Pp. 83. § (2) bekezdésének alkalmazása indokolt.

[20] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy az alperesi fellebbezés iratellenes megállapítást tesz, tévesen állítja, hogy a felperes részt sem vett a 2020. július 2-i testületi ülésen, amikor a polgármester a sérelmezett kijelentést tette. Ezért téves azon alperesi érvelés, hogy a polgármester kommunikációjának a felperes nem lehetett a címzettje. A kérdéses nyilatkozatok a felperes munkaviszonyával összefüggésben kerültek megtételre, a nyilatkozatokat a polgármester tette, aki a munkáltatói jogkör gyakorlója volt. A közlésre a képviselőtestület, mint a felperes esetében szintén munkáltatói jogkör gyakorló szerv ülésén került sor a felperes, mint munkavállaló munkaviszonyával közvetlen kapcsolatban álló, így a munkaviszonyt érintő napirendi pont tárgyalása körében. Ezért a kérdéses magatartások nem minősíthetők közügy megvitatása során megtett nyilatkozatoknak.

[21] A felperes közszereplőként történő minősítése nem felel meg a valóságnak. A felperes nem tartozik a Ptk. 2:44. § rendelkezéseiben rögzített közéleti szereplő kategóriájába, ezáltal a tűrési kötelezettsége sem állhat fenn. Bár a felperes önként vállalta a munkaviszony létesítését, önmagában ezen tényből nem lehet azt a következtetést levonni, hogy közszereplőnek minősül. A konkrét esetben nem közügy, hanem a felperes munkaviszonyának megítélése volt a tárgya a képviselőtestület előtti egyeztetésnek.

[22] A testületi ülésen a felperes munkaviszonyának értékelésére, megtárgyalására, arra vonatkozó döntések meghozatalára került sor, a munkáltatói jogkör gyakorlóit tették meg

nyilatkozatukat és a munkáltató és a munkavállaló között volt párbeszéd. A lopásra vonatkozó kijelentés jóhírnevet sértő valótlan tényállítás volt. Ezt a polgármester annak ellenére tette meg, hogy nem vitatottan tudomása volt arról, hogy az általa indított azonos tárgyú eljárást a rendőrség megszüntette, így lopás bűncselekménye miatt a felperessel szemben nem került eljárás lefolytatásra. Az alperes azon érvelése, hogy a polgármester nem büntető törvénykönyvi tényállásra utalt, novum az eljárásban, arra hivatkozni az eljárás jelen szakaszában nem lehet. Az, hogy már most börtönben lenne a helye, véleménynyilvánításként értékelendő, de ez a becsületet sértő, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás, mely alkalmas a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására.

[23] Az összecszerűség tekintetében hivatkozott arra, hogy a képviselőtestület ülésén elhangzott nyilatkozatok megtételére nagy nyilvánosság előtt került sor, azok bárki számára megismerhetők voltak, a helyszínen élőben és az ülés online közvetítése során. A műsor című műsorban elhangzott nyilatkozatok szintén bárki számára megismerhetők. A műsor továbbra is elérhető és visszakereshető. Az elhangzott nyilatkozatok egyébiránt sajtónyilvánosságot is kaptak. Mindezek alkalmasak voltak a felperes társadalmi megítélésének befolyásolására, a felperes társadalmi megítélése jelentősen romlott ideértve mind a magánéleti kapcsolatait, mind pedig az elhelyezkedési lehetőségeit, melyek tényét tanúl is megerősítette tanúvallomásaiban.

[24] A perköltség tekintetében is megalapozatlannak találta a fellebbezést arra tekintettel, hogy a pernyertesség pervesztesség aránya 56-44% volt, mely nem tekinthető nem jelentős eltérésnek.

A másodfokú bíróság döntése

[25] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[26] A Pp. 370.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[27] A Pp. 371. § (1) bekezdés a) és d) pontjai szerint a fellebbezésben – a beadványra vonatkozó alaki kellékek mellett – fel kell tüntetni a fellebbezéssel támadott ítélet számát, valamint az ítéletnek a fellebbezéssel támadott rendelkezését vagy részét, és azt az anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja, kivéve, ha a felülbírálati jogkör gyakorlásának nem feltétele a jogszabálysértés. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátait a fél által megjelölt jogszabálysértések szabják meg (BDT2019. 4084.). Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezésben előadott

jogszabálysértések alapján vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét. A felperes sem fellebbezést, sem csatlakozó fellebbezést nem terjesztett elő az ítélet ellen, ezért a másodfokú bíróság nem vizsgálta a fellebbezési ellenkérelemben előadott, az elsőfokú bíróság ítéleti megállapításait vitató hivatkozásokat.

[28] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (4) bekezdés rögzíti, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

[29] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése előírja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.

[30] Az Mt. az általános magatartási követelmények között szabályozza a kölcsönös együttműködési kötelezettséget azzal, hogy nem lehet olyan magatartást tanúsítani, amely a másik fél jogát, jogos érdekét sérti. Az általános magatartási követelmények között az Mt. 8. § (3) bekezdése a munkavállaló véleménynyilvánításhoz való jogát korlátozza, a munkáltatóra vonatkozóan ilyen rendelkezést a törvény nem tartalmaz. Az Mt. 9. § (1) bekezdése szerint a munkavállaló és a munkáltató személyiségi jogainak védelmére, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Ptk. 2:42-54. §-át rendeli alkalmazni azzal, hogy a Ptk. 2:52. § (2) és (3) bekezdése, valamint a 2:53. §-a alkalmazásakor e törvény kártérítési felelősségre vonatkozó szabályai az irányadók. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

[31] Alaptalanul hivatkozott a fellebbezés arra, hogy a felperes által érvényesített igény nem munkaviszonyból származik. A felperes az alperes munkavállalója volt, aki felett a munkáltatói jogkör részben a képviselőtestület, részben a polgármester gyakorolta. A képviselő-testületi ülésen a képviselőtestület az előterjesztések alapján szavazott és döntött a felperes munkaviszony megszüntetéséről. A képviselőtestületi ülésen ezt megelőzően megvitatásra került az is, hogy a felperes határozott idejű munkaviszonyát közös megegyezéssel és járandóságok megfizetése mellett vagy azonnali hatályú felmondással szüntessék meg, erről is szavaztak a képviselőtestület tagjai. Az azonnali hatályú felmondás indoka az alperesi társaság jogi, gazdasági és pénzügyi átvilágításáról szóló jelentés meghatározott részei voltak, illetve az ezzel kapcsolatos előterjesztés, melyet a képviselőtestületi ülésen ugyancsak megtárgyaltak. A felperes munkaviszonyban látta el az alperesi társaság vezetését, ennek körében hozott intézkedései kapcsán tette meg a polgármester, mint munkáltatói jogkör gyakorlója a kifogásolt nyilatkozatokat. A nyilatkozatok ezért egyértelműen a felperes munkavégzésével, munkaköri feladatai ellátásával összefüggésben hangzottak el. Ezt maga az alperesi fellebbezés sem vitatta, miután az is tartalmazta, hogy a képviselőtestületi ülésen a polgármester az álláspontját fejtette ki a felperes alkalmasságáról. Emellett helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság,

hogy az Mt. 20. § (1) bekezdésére figyelemmel a polgármester megnyilvánulásait a munkáltató nyilatkozatának kell tekinteni, amelyért a munkáltató felelősséggel tartozik.

[32] Az Mt. 285. § (1) bekezdése szerint a munkavállaló és a munkáltató a munkaviszonyból vagy az e törvényből származó igényét bíróság előtt érvényesítheti. Az Mt. 9.§ szabályozza a munkavállaló és a munkáltató személyiségi jogainak védelmét. A felperes igénye ebből kifolyólag egyértelműen munkajogi igénynek minősült. Ezt a bírói gyakorlat is alátámasztja (EBH2019. M.1.).

[33] Valóban iratellenesen hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy a felperes a képviselőtestületi ülésen nem vett részt. Az ülésről becsatolt jegyzőkönyvi kivonat is igazolja, hogy a felperes az ülésen részt vett, azon több alkalommal megnyilvánult. Önmagában azonban a hatáskör elbírálása tekintetében nem annak volt jelentősége, hogy a felperes az ülésen részt vett-e vagy sem, az igény a fent kifejtettek szerint munkaviszonyból származott, ezért munkaügyi perben kellett elbírálni.

[34] Az Mt. 9. § (1) bekezdésének rendelkezése folytán a munkáltató által tett munkavállalóra vonatkozó megnyilatkozásokkal összefüggő személyiség jogi sérelmekre – különös jogi szabályozás hiányában – a Ptk. személyiségi jogok védelmére vonatkozó szabályai alkalmazandóak azzal, hogy a sérelemdíjra köteles személy meghatározására, valamint a kimentés módjára a törvény az Mt. kártérítési felelősségre vonatkozó szabályai az irányadóak.

[35] Az elsőfokú bíróság ítéletének [60] bekezdésében megállapította, hogy a felperes közszereplőnek minősült, mellyel szemben a felperes az ítélet ellen sem fellebbezést, sem csatlakozó fellebbezést nem terjesztett elő, ezért a másodfokú eljárásban nem volt mód ezen megállapítás felülvizsgálatára. A másodfokú bíróság utal arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a közéleti véleménynyilvánítás fókuszában maguk a közügyek - nem pedig a közszereplők – állnak, ezért önmagában nem annak volt jelentősége, hogy a felperes közszereplő-e vagy sem. Ezentúl az elsőfokú bíróság megállapította, hogy közéleti vita keretében hangzott el a kifogásolt tényállítás. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvi kivonata szerint az alperesi társaság jogi, gazdasági, pénzügyi átvilágításáról szóló jelentés, illetőleg az azzal kapcsolatos előterjesztés volt az ülés egyik napirendi pontja, mellyel kapcsolatosan tettek előterjesztést a felperes munkaviszonyának megszüntetésére. A napirendi pont tárgyalása kezdetén maga a felperes nyilatkozott úgy, hogy nem kéri, hogy a napirendről zárt ülésen tárgyaljanak. Az alperesi gazdasági társaság az önkormányzat által alapított közhasznú társaság, mely közhasznú foglalkoztatással és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásával foglalkozik, közfeladatot lát el. Ezért a társaság működése közéleti vita körébe tartozó kérdés.

[36] A szólásszabadság alkotmányos értelmezését megalapozó 30/1992. (V. 26.) AB határozat óta követett gyakorlat szerint a véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van az alkotmányos alapjogok között, mivel ez a szabadság többféle jog, az úgynevezett kommunikációs jogok, „anyajoga”. Kiemelt jelentősége van amiatt, hogy az egyéni önkifejezésen túl ezek a jogok teszik lehetővé az egyén megalapozott részvételét a társadalmi és politikai folyamatokban. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog nem csupán alapvető alanyi jog, hanem e jog objektív, intézményes oldalának elismerése, egyben a közvélemény, mint alapvető politikai intézmény garantálását is jelenti. Az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban ezt az értelmezést ugyancsak megerősítette.

[37] A közügyekkel és a közhatalommal kapcsolatban a 7/2014. (III. 7.) AB határozat vizsgálta, hogy alkotmányossági szempontok alapján indokoltnak tekinthető-e a szólásszabadság korlátozása az emberi méltóság védelmében. Ennek során megállapította, hogy figyelemmel kell lenni arra is, hogy az emberi méltóságból fakadó egyes jogoknak az Alaptörvény önálló rendelkezésben is védelmet nyújt. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése alkotmányos szinten rendelkezik a magánélet és a jó hírnév tiszteletben tartásához fűződő jogról. A határozat szerint a közügyekkel összefüggő vélemény nyilvánításának szabadsága a szólás- és sajtószabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik, mivel különös erővel és egyértelműséggel vonatkozik rá a szólásszabadság kettős igazolása. Az egyéni önkifejezés szabadsága felől nézve a közösség ügyeiben való megszólalás, ezáltal a társadalmi folyamatokban való aktív részvétel a személyiség kibontakoztatásának egyik kiemelkedően fontos terepe. A demokratikus közvélemény és akaratképzés közösségi szempontja alapján pedig éppen a sokszínű társadalmi és politikai nézetek szabad kifejezése minősül a legmeghatározóbb követelménynek. A közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában elsődlegesen nem a szólással érintett személyek státusza áll, hanem az, hogy a megszólaló valamely társadalmi, politikai kérdésben fejtette ki nézeteit. A közéleti véleménynyilvánításra vonatkozó alkotmányos szempontok eszerint tágabb körben lehetnek irányadók, mint a közhatalom gyakorlóit vagy a hivatásszerűen közszereplést vállalókat érintő vélemények köre. A közéleti szereplőkre vonatkozó beszéd mindazonáltal a politikai véleménynyilvánítás központi alkotóeleme. A közügyek megvitatásának lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások. A társadalmi, politikai viták jelentős részben éppen abból állnak, hogy a közélet szereplői, illetve a közvitában - jellemzően a sajtón keresztül - résztvevők egymás elképzeléseit, politikai teljesítményét és azzal összefüggésben egymás személyiségét is bírálják. Annak ellenére tehát, hogy a közéleti véleménynyilvánítás fókuszában maguk a közügyek - nem pedig a közszereplők - állnak, a közügyek alakítóinak személyiségét érintő megnyilvánulások túlnyomó része szükségszerűen és elkerülhetetlenül a politikai véleménynyilvánítás védelmi körébe tartozik. A közügyek vitatásának kiemelkedő alkotmányos jelentősége ezért azzal jár, hogy a közéleti szereplők személyiségének védelmében a szólás- és sajtószabadság szűkebb körű korlátozása felel csak meg az Alaptörvényből levezethető követelményeknek. Különösen fontos alkotmányos érdek, hogy a polgárok és a sajtó bizonytalanság, megalkuvás és félelem nélkül vehessenek részt a társadalmi és politikai vitákban. Ellene hatna ennek, ha a megszólalóknak a közéleti szereplők személyiségvédelmére tekintettel széles körben kellene tartaniuk a jogi felelősségre vonástól (ABH 1994, 219, 229.). E követelmények a büntetőjogi felelősségre vonáson túl a polgári jogi jogkövetkezmények tekintetében is irányadók. A kártérítések - az új Ptk. rendszerében: sérelemdíjak - alkalmazásának szélesre tárt lehetősége szintén komoly visszatartó erőt jelenthet a közvitában való részvételtől.

[38] A határozat ismételt megerősítette azt a tételt, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő. A tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak. Egyrészt valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, másrészt tényközlések nélkül a véleményformálás is ellehetetlenülne. A szólás- és sajtószabadság határainak megvonásánál mindazonáltal indokolt különbséget tenni az értékítéletek és a tényállítások védettsége között. Míg vélemények esetében a hamisság bizonyítása értelmezhetetlen, addig a bizonyíthatóan hamis tények önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt. A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. Egyfelől a demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, valamint a sajtónak olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegi eleme. Másfelől a tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét [44-50].

[39] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a képviselőtestületi ülés - az Országgyűléshez hasonlóan - a társadalmi viták elsődleges, kifejezetten erre a célra rendelt helyszíne (3048/2020. (III. 2.) AB határozat [26]).

[40] Az Alkotmánybíróság a védett véleménynyilvánítás körének a meghatározásához szükséges alkotmányos szempontokat rögzítette az alperes által hivatkozott 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban, valamint a 3329/2017. (XII. 8.) AB határozatban. A következőzetes alkotmánybírósági gyakorlat szerint az ilyen ügyekben a bíróságnak először abban a kérdésben kell döntenie, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, a közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Az alkotmányos teszt alapján a bíróságnak a második lépésben azt kell eldöntenie, hogy a közlés tényállításnak vagy értékítéletnek minősül-e. A közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. A közhatalom, illetve a közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása, figyelmének felhívása érdekében pedig bizonyos fokú túlzást, provokációt is magukban foglalhatnak. Az értékítéletekkel szemben a tényállítások mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető. A véleménysszabadság határa a mások emberi méltóságából fakadó becsület és jó hírnév védelme. Vagyis a véleménysszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja pusztán megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása. Ezen kívül nem védelmezi a közéleti vitában kifejtett véleményt sem, ha az abban megfogalmazottak az emberi méltóság korlátozhatatlan magját sértik, így az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsmérlésében öltenek testet. A közügyek

megvitatása során kifejtett vélemény határa tehát az emberi méltóság korlátozhatatlan magjának sérelme, az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsmérése.

[41] Az Alaptörvény mellett az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4. kelt Egyezmény 10. cikke is szabályozza a véleménynyilvánítás szabadságát. Az egyezményt Magyarország az 1993. évi XXXI. törvénnyel ratifikálta. A 10. cikk általánosan rögzíti, hogy mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon túl és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson. E kötelezettségekkel és felelősséggel együttjáró szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott, olyan alakszerűségi feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sérthetatlenség, a közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve, vagy jogai védelme, a bizalmas értesülés közlésének megakadályozása, vagy a bíróság tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából. Az Emberi Jogok Európai Bizottsága (a továbbiakban: EJEB) több határozatában is kinyilvánította, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága – a demokratikus társadalom alappilléreinek egyikeként – mind a társadalmi haladásnak, mind az egyén kibontakozásának alapvető feltétele, amely a sértő, meghökkentő vagy aggodalmat keltő véleményeket is védelmezi (Handyside kontra Egyesült Királyság). Az EJEB hármas tesztet alkalmaz annak megállapításához, hogy a véleménynyilvánítás szabadságába való beavatkozás megfelelt-e az Egyezmény 10. cikk (2) bekezdésének: vizsgálni kell a beavatkozás jogszerűségét, a beavatkozás céljának legitimitását, végül a beavatkozás szükségességét egy demokratikus társadalomban. Mások jóhírnevének védelme jogszerű cél lehet a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozására az Egyezmény alkalmazásában, de vizsgálni kell az arányosságot. Az EJEB gyakorlata szerint is a közügyekkel összefüggésben kifejtett vélemények fokozott védettsége nem korlátozódik csupán a szűken vett politikai vitákra és a politikusokra. A közösséget érintő egyéb kérdések megvitatásának szabadságát is különös erővel védi a véleménynyilvánítás (Thorgeir Thorgeirson kontra Izland). A közügyek vitatásának kiemelkedő jelentősége akkor is érvényesül, ha az magánszemélyeket is érint, a magánszemélyek tőrésükzöbének is emelkednie kell (Bladet Troms és Stensaas kontra Norvégia). Az EJEB szempontokat is adott a véleménynyilvánítás határainak megállapításához: mérlegelni kell, hogy a vita milyen mértékben számít közérdeklődésre, az érintett személy közismert-e, figyelembe kell venni e személy korábbi magatartását, az információ megszerzésének módját és valóságát, a közlés tartalmát, megjelenését, jelentését és következményeit, a jóhírnév sérelmének szintjét, a közlő személy jóhiszeműségét, státuszát és szerepét, a közlés célját (Guide on Article 10 – Freedom of expression, https://www.echr.coe.int/documents/guide_art_10_eng.pdf).

[42] A magyar bírói gyakorlat szerint is annak eldöntésénél, hogy a véleménynyilvánítással bírálattal kapcsolatban terheli-e fokozott tűrés kötelezettség az érintett személyt, elsősorban annak van jelentősége, hogy a kifogásolt nyilatkozat a közügyek vitatásával összefüggésben történt-e (BDT2017.3776).

[43] Helytállón állapította meg mindezek alapján az elsőfokú bíróság, hogy a vonatkozó alkotmánybírószági gyakorlatra is figyelemmel a közéleti vita magasabb tűréshatárt követel meg. Ezt követően vizsgálni kellett, hogy a megnyilatkozás tényállítás avagy véleménynyilvánítás volt.

[44] A Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

[45] Az Alkotmánybírószág következetes értelmezése szerint az értékítéletekkel szemben a tényállítások mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető (13/2014 (IV. 18.) AB határozat indoklás [31.] bekezdés). Ez az úgynevezett bizonyíthatósági teszt, mely szerint azon közlések, melyek valósága vagy valótlansága bizonyítható, azok tények, amelynek valóságtartalma nem bizonyítható, azok vélemények (BDT2020.4235.).

[46] Az EJEK a magyar Alkotmánybírószághoz hasonlóan ugyancsak a bizonyíthatósági tesztet alkalmazza (McVicar kontra Egyesült Királyság). A következetes gyakorlata szerint, amennyiben egy állítás igazságtartalma legalább részben ellenőrizhető, igazolható, akkor tényállításról van szó (Keller kontra Magyarország 33352/02, Csánics kontra Magyarország 12188/06.), ezért vizsgálni szükséges, hogy a közlésnek volt-e elégséges ténybeli alapja (De Haes and Gijssels kontra Belgium)

[47] A képviselőtestületi ülésen tett polgármesteri nyilatkozatok között voltak valós tényállítások és egyéb értékítéletek is, de azok a megnyilatkozás során időben is elszórva voltak jelen: így például a polgármester elmondta, hogy az ingatlan értékesítésével kapcsolatban feljelentést tett, a büntetőeljárás azonban a nyomozóhatóság megszüntette, mert az értékesítésről képviselőtestületi döntés született. Az azóta megépült munkásszálló építéséhez került sor az ingatlan értékesítésére, a megépítéshez szükséges pályázathoz az önerőt az alperesi társaság az ingatlan eladásából biztosította. A képviselőtestületi ülésen a felperes munkaviszonyának megszüntetésével együtt tárgyalták az átvilágítási anyagot, amelyből a polgármester szerint megállapítható egy hosszú időn keresztül húzódó hanyag gazdálkodás. A felperes nehezményezte, hogy az átvilágítási anyagot nem kapta meg, csak később a felügyelő bizottságtól, erre írásban megtette az észrevételeit. Ezt követően a polgármester többször megismételte, hogy lopás történt, mert a szomszéd utcában, ugyanabban az időben négyzetméterre azonos telket 880 millió forintért adtak el. Majd a polgármester kinyilvánította, hogy tekintet nélkül arra, hogy mennyit kell fizetni, akár 200 milliót is, azonnali hatállyal fel kell menteni a felperest. Többször megismételte, hogy a felperesnek már börtönben lenne a helye. Ezt követően nyilatkozott az átvilágítással megbízott cég vezetője, aki az ingatlanértékesítéssel kapcsolatban azt kifogásolta, hogy a nonprofit kft. nem oszthatja fel a keletkezett eredményt, azt kötelező jelleggel vissza kell fizetni az alaptevékenységre. Ez volt a 220 millió forintos pénzeszközáradás, ami az önkormányzatnak történt.

[48] A képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvi kivonatából az állapítható meg, hogy a polgármester lényegében azt közölte, hogy lopás történt az ingatlan értékesítésével kapcsolatban. A szöveg összefüggéseiből az is megállapítható, hogy a lopást a felperes követte el. Ezt ugyan szó szerint nem mondja ki a polgármester, de következik azon megnyilvánulásából, hogy a felperesnek már most börtönben lenne a helye, illetőleg ezt még egyszer megerősíti, hogy neki börtönben van a helye. Az is egyértelműen kiderült a közlésből, hogy a polgármesternek bármennyi pénzt megér, hogy a felperes azonnal eltávolításra kerüljön, ezt a polgármester ugyancsak többször megerősíti. Mindezekre tekintettel alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a megszólalásnak nem volt büntetőjogi vonzata, hiszen teljesen egyértelmű, hogy a polgármester azzal vádolta meg a felperest, hogy ő lopta el a pénzt, és ezért börtönben lenne a helye. Ezzel összefüggésben helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ez elsősorban tényközlésnek minősül, figyelemmel a bizonyíthatósági tesztre.

[49] Miként arra a PK 12. számú állásfoglalás is utal, a jogsértő közlés történhet közvetetten is: célzásokkal, utalásokkal, a tényállásalemek téves következtetésre indító csoportosításával, egyes tényállásrészek elhagyásával. Az összefüggő részek értelmezéséből az a következtetés vonható le, hogy a polgármester úgy nyilatkozott, hogy a felperes követte el az ingatlan értékesítésével kapcsolatos lopást és ezért már most börtönben van a helye. Ez a másodfokú bíróság szerint is a tényállítás kategóriába tartozik. A polgármester úgy tette meg az ezzel kapcsolatos közléseit, hogy tudomása volt arról, hogy az általa tett feljelentés kapcsán a nyomozóhatóság a büntetőeljárást megszüntette. A polgármester ezen túl azt is tudta, hogy a határozatot a képviselőtestület szavazta meg, mégis a felperesről egyszemélyben állította, hogy elkövette a lopást. Az is ismert volt általa, hogy az értékesített ingatlan vételára az önkormányzatnak került átadásra az azóta felépült munkásszállóhoz való pályázat saját önerejének biztosítására. Ezen túl a képviselő-testületi ülésen tárgyalat átvilágítási anyag sem tartalmaz lopásra, nem megfelelő áron való értékesítésre utaló megállapítást, a munkásszállóval kapcsolatos ingatlanértékesítés és tőkeátruházás kapcsán annak szabályszerűtlenséget azzal összefüggésben állapított meg, hogy azt tiltott osztalékkifizetésnek minősítette az önkormányzat részére, ami súlyosan sérti a nonprofit gazdálkodás szabályát, mert a tulajdonos részére hozamot adott. Ezt a megállapítást egyébiránt a felperes vitatta. Ezen tényeket a polgármester átlátta, mégis – jobb tudomása ellenére, a tényállásalemek téves következtetésre indító csoportosításával – lopással vádolta meg a felperest. Mindezekhez kapcsolódóan a felperessel a vizsgálati anyagot nem közölte, azzal kapcsolatosan őt nem kérdezte meg. A polgármester megnyilvánulásából a kívülálló harmadik személyek objektíve és egyértelműen azt a következtetést szűrhatték le, hogy a felperes a munkavégzése során lopott és emiatt börtönben van a helye. A polgármester a nyilatkozat megtételekor a felperes felett munkáltatói jogkört gyakorló személy volt, aki a felperes munkavégzésével, felelős vezetői minőségével kapcsolatban tett jóhírnevet sértő megállapítást, azt állítván, hogy munkavégzése, a cég vezetése során lopott. A felperes nem volt politikai szereplő, egy önkormányzati cég vezetője volt, aki felett a polgármester és a képviselőtestület gyakorolta a munkáltatói jogokat. A felek között még munkaviszony állt fenn, melynek során kölcsönös együttműködésre és olyan magatartás tanúsítására kötelesek, melyek során egymás jogát, jogos érdekét nem sértik. Megállapítható, hogy a megnyilatkozáskor a polgármestert az is vezette, hogy az ülést követően döntött a képviselő-testület a felperes munkaviszonyának megszüntetéséről, annak módjáról és az azzal

kapcsolatos kifizetésekről. A polgármester többször kinyilvánította, hogy neki bármilyen pénzt megér, hogy a felperest eltávolítsa és határozati javaslata is arra vonatkozott, hogy a felperes az ügyvezetői állásából azonnali hatállyal hívják vissza és azonnali hatályú felmondással – járandóságok megfizetése nélkül – szüntessék meg a munkaviszonyát.

[50] A polgármester a közlést több alkalommal is nagy nyilvánosság előtt megismételte a képviselő-testületi ülésen, majd a műsor című műsorban is. A polgármester ezen megnyilvánulást olyan szöveggörnyezetben tette, amikor is egyértelművé tette azt is, hogy az átvilágításban „büntető kategóriák vannak, tehát nem egyszerűen rossz gazdálkodás, hanyag gazdálkodás”.... „Egy olyan embernek, akinek szerintem börtönben lenne már most a helye, nehogy már még közös megegyezéssel mondjunk fel, még fizessünk is neki. Nekem akár 200 milliót is megér, hogy ő már holnapról ne dolgozzon ebben az önkormányzatban.” Ezen közlés alkalmával az ingatlanértékesítés vételára már nem is került közlésre.

[51] A véleménynyilvánítások, az értékítéletek és az értékítélettel terhelt tényközlések azok, amelyek esetleges túlzó, provokatív tartalmukkal együtt élvezik a közügyek szabad vitatását biztosító védelmet. A bírált személy jóhírnevét sértő kijelentések azonban jogsértőek. Egyértelműen ilyen a lopás miatti bűncselekménnyel való megalapozatlan vádaskodás, mely köztudomásúan rontja a felperes szakmai jóhírnevét és társadalmi megbecsülését. Az alperes által tett valótlan tényállítások a közmegítélés szerint alkalmasak arra, hogy a felperes társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolják. Egyébiránt a felperes tanúbizonyítással és okirati bizonyítékokkal is igazolta a megnyilatkozás hátrányos jogkövetkezményeit, a hírnévrontást és az elhelyezkedési nehézségeket. A bírói gyakorlat szerint a közéleti szereplő is megalapozottan kérheti a jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását az őt bűncselekmény elkövetésével vádló valótlan tényállításával szemben (BDT2020.4250.).

[52] Az alperes ugyan hivatkozott arra a perben, hogy feljelentést tett az alperes gazdálkodása kapcsán, de arra vonatkozóan nincs adat, hogy a feljelentés érintette volna az ingatlanértékesítést, vagy a korábbi eredménytelen feljelentés tartalmát.

[53] Az alperes által hivatkozott Pfv.IV.22.463/2017. számú határozat tényállása eltérő, az ott felmerült vita az Országgyűlésben zajlott, amely a parlamenti viták fő helyszíne, és ahol a véleménynyilvánítás csak egészen szélsőséges esetben korlátozható (3374/2019. (XII. 19.) AB határozat), olyan személlyel és tárggyal kapcsolatban, amely egyértelműen különbözik a perbeli esettől. A perbeli esetben a felmerült kérdés egyértelműen politikai jellegű volt, nem kapcsolódott munkavégzéshez.

[54] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

[55] Alapítan az alperes fellebbezése a sérelemdíj összegszerűsége tekintetében. A fellebbezésében nem jelölte meg azokat a bírósági határozatokat, amelyekre hivatkozással megállapította, hogy az összeg eltúlzott, és elmulasztotta meghatározni a jogszabálysértést is. A sérelemdíj mértékét az Mt. 9.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 2:52.§ (3) szerint a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg. A sérelemdíj összegének megítélése körében az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte, hogy a jogsértő közlést a munkáltatói jogkör gyakorlója egymást követően több alkalommal követte el oly módon, hogy az széles körben ismertté vált és sajtónyilvánosságot is kapott, a közlés a társadalom széles köréhez jutott el. Ugyancsak megfelelően értékelte a felperes által bizonyított hátrányt, azt, hogy csak saját cégében, jóval alacsonyabb munkabérért tudott elhelyezkedni, és bár erőfeszítéseket tett az újbóli elhelyezkedésre, azok a róla tett közlések következtében nem jártak sikerrel, mely tényeket a tanú vallomása is alátámasztotta.

[56] Az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege megfelelőképpen tükrözi a jogsértés súlyát, ismétlődő jellegét, a felróhatóság mértékét, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatását. A sérelemdíjnak kompenzációs funkciója mellett visszatartó erővel is kell bírnia, az magánjogi büntetés is (BH2019.268., PJD2016.17.).

[57] Alapítan az alperes fellebbezése a perköltség tekintetében is. A pervesztesség-pernyertesség aránya kapcsán figyelemmel kell lenni a Pp. 83. § (3) bekezdésére, mely szerint a (2) bekezdésben foglaltak alkalmazását mellőzni lehet, ha a per kártérítés vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megítélése bírói mérlegeléstől függ és a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak. A bírói gyakorlat szerint a (nem vagyoni) kártérítés természetéből eredően a megítélt összegtől lényegesen eltérő követelést sem kell feltétlenül nyilvánvalóan túlzottnak tekinteni (EBH2013. M.4., BDT2008. 1846.). A másodfokú bíróság szerint a perben érvényesített sérelemdíj kapcsán a hivatkozott jogszabályi feltételek megvalósultak.

[58] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Záró rész

[59] A sikertelenül fellebbező alperes köteles a felperes másodfokú perköltségét megfizetni a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján. A másodfokú perköltség összege a felperes költségfelszámításán és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésén alapul.

[60] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5.§ (1) bekezdés m) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a le nem rótt eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

[61] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[62] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2022. január 20.

dr. Vajas Sándor s.k.
dr. Kovács Edit s.k.
a tanács elnöke
bíró

dr. Kulisity Mária s.k.
előadó bíró